

В. О. ЗУБ¹, А. С. КОТУЗА²

АНАЛІЗ НАДАННЯ ДОПОМОГИ ПАЦІЄНТАМ З ОНКОЛОГІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

¹Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, м. Київ, Україна²Клінічна лікарня «Феофанія» Державного управління справами, м. Київ, Україна

Мета: провести аналіз надання допомоги онкохворим пацієнтам в Україні в умовах воєнного стану.

Матеріали і методи. Дослідження проведене на основі інформації, наданої Національною службою здоров'я України, та нормативно-правових актів, які регулюють питання реалізації Програми медичних гарантій.

Використано статистичні методи (аналіз відносних величин, розрахунок темпу абсолютного приросту), структурно-логічний аналіз та системний підхід.

Результати. У березні 2022 р. зафіксовано спад пацієнтів, які отримували стаціонарну та амбулаторну медичну допомогу за пакетами «Хіміотерапевтичне лікування», «Радіологічне лікування» та «Лікування онкогематологічних захворювань». Кількість пацієнтів, які отримали відповідну спеціалізовану медичну допомогу в умовах стаціонару, скоротилася на 17,38–26,56 %, а в межах амбулаторного пакета – на 36,34–46,46 % порівняно з лютим 2022 р. до початку введення воєнного стану.

Зниження кількості пацієнтів дитячого віку спостерігалось вже у лютому 2022 р.: на 10,34 % – щодо хіміотерапевтичного лікування та на 77,78 % – з приводу радіологічного лікування. Проте найсуттєвіший спад був зафіксований у квітні: на половину (53,43 %) – за пакетом «Хіміотерапевтичне лікування», на 45,82 % – за пакетом «Лікування онкогематологічних захворювань» та на третину (33,33 %) – за пакетом «Радіологічне лікування». Варто відзначити, що кількість дитячого населення, яке у травні 2022 р. отримувало спеціалізовану медичну допомогу з лікування онкопатології, є на половину нижчою показника січня 2022 р.

Станом на березень 2022 р. кількість послуг із раннього виявлення онкологічних захворювань скоротилася на 34,04–67,71 % порівняно з лютим 2022 р.

Незважаючи на позитивну динаміку приросту кількості пацієнтів із приводу лікування в стаціонарних умовах та амбулаторно, а також із приводу раннього виявлення новоутворень, зафіксовану у травні 2022 р., все ще не вдалося досягнути показника довоєнного стану.

Висновки. Внаслідок російського воєнного вторгнення система охорони здоров'я України зазнала негативного впливу, однак онкологічна служба продемонструвала свою дієвість та мобільність, здатність адаптуватися до нових умов роботи. Утім, існує необхідність у розробці рекомендацій щодо вдосконалення системи надання медичної допомоги онкологічним хворим в умовах воєнного стану.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: онкологічні захворювання; програма медичних гарантій; Національна служба здоров'я України; воєнний стан.

Рак залишається однією з основних причин смерті у світі [12]. В Україні рак знаходиться на другому місці після серцево-судинних захворювань за причинами смерті [2]. Наприкінці 2021 р. на обліку в онкологічних закладах України перебувало понад 1 млн осіб [4]. З початком повномасштабного російського вторгнення частина онкохворих пацієнтів була змушена виїхати на лікування за кордон, а частина залишилася в Україні, де продовжувала отримувати медичну допомогу.

Мета роботи: провести аналіз надання допомоги онкохворим пацієнтам в Україні в умовах воєнного стану.

Матеріали і методи. Дослідження проведене на основі інформації, наданої Національною службою здоров'я України [11], та нормативно-правових актів, які регулюють питання реалізації Програми медичних гарантій.

Використано статистичні методи (аналіз відносних величин, розрахунок темпу абсолютного приросту), структурно-логічний аналіз та системний підхід.

Результати дослідження та їх обговорення.

Після російського вторгнення 24 лютого 2022 р. заклади охорони здоров'я, які уклали договори з Національною службою здоров'я України (НСЗУ) про медичне обслуговування за напрямом «Онкологія», продовжували надавати послуги.

Згідно з програмою медичних гарантій (ПМГ) [1], лікування та супровід онкологічних захворювань здійснюються за трьома пакетами, такими, як:

1) хіміотерапевтичне лікування та супровід дорослих і дітей з онкологічними захворюваннями в амбулаторних та стаціонарних умовах;

2) радіологічне лікування та супровід дорослих і дітей з онкологічними захворюваннями в амбулаторних та стаціонарних умовах;

3) лікування та супровід дорослих і дітей з гематологічними та онкогематологічними захворюваннями в амбулаторних та стаціонарних умовах.

Заклади уклали договори за пакетами хіміотерапевтичного, радіологічного лікування, лікування гематологічних та онкогематологічних захворювань тільки разом з укладанням договору за амбулаторним пакетом.

Ми проаналізували динаміку кількості пацієнтів, які отримували стаціонарну та амбулаторну медичну допомогу за пакетами «Хіміотерапевтичне лікування», «Радіологічне лікування» та «Лікування онкогематологічних захворювань» у період із січня до травня 2022 р.

Згідно з даними таблиці 1, значний спад кількості пацієнтів спостерігався у березні 2022 р., що пояснюється повномасштабним російським вторгненням 24 лютого 2022 р. Кількість пацієнтів, які отримали спеціалізовану медичну допомогу в умовах стаціонару, скоротилася на 17,38–26,56 %, а в межах амбулаторного пакета – на

36,34–46,46 % порівняно з лютим 2022 р. до початку введення воєнного стану.

Так, у березні 2022 р. кількість пацієнтів, які отримали хіміотерапевтичне лікування в стаціонарних умовах, скоротилася на 17,45 %, а в межах амбулаторного пакета – на 46,46 %. На понад чверть (26,56 %) скоротилася кількість пацієнтів, які пройшли радіологічне лікування стаціонарно, та на третину (36,34 %) – амбулаторно. Послугами лікування онкогематологічних захворювань в амбулаторних умовах у березні скористалося на 41,85 % менше пацієнтів, ніж у лютому, а в стаціонарних умовах – на 17,38 %.

Таблиця 1. Кількість пацієнтів з онкологічними захворюваннями, які отримали медичну допомогу в межах ПМГ у 2022 р.

Пакет медичних послуг	Січень	Лютий		Березень		Квітень		Травень	
	абс. значення, осіб	абс. значення, осіб	приріст/спад (у % до попереднього місяця)	абс. значення, осіб	приріст/спад (у % до попереднього місяця)	абс. значення, осіб	приріст/спад (у % до попереднього місяця)	абс. значення, осіб	приріст/спад (у % до попереднього місяця)
СТАЦІОНАРНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА									
Хіміотерапевтичне лікування	21 257	21 490	+1,10	17 739	-17,45	19 154	+7,98	20 800	+8,59
Радіологічне лікування	3050	3912	+28,26	2873	-26,56	3074	+7,00	3442	+11,97
Онкогематологія	2773	2986	+7,68	2467	-17,38	2578	+4,50	2884	+11,87
АМБУЛАТОРНІ ПОСЛУГИ ПАЦІЄНТАМ (амбулаторний пакет)									
Хіміотерапевтичне лікування	304 550	324 491	+6,55	173 748	-46,46	214 321	+23,35	280 149	+30,71
Радіологічне лікування	83 069	88 935	+7,06	56 615	-36,34	66 655	+17,73	84 436	+26,68
Онкогематологія	205 058	217 747	+6,19	126 630	-41,85	161 689	+27,69	211 694	+30,93
ДОПОМОГА ДИТЯЧОМУ НАСЕЛЕННЮ									
Хіміотерапевтичне лікування	232	208	-10,34	204	-1,92	95	-53,43	101	+6,3
Радіологічне лікування	9	2	-77,78	3	+50,00	2	-33,33	3	+50,0
Онкогематологія	240	252	+5,00	251	-0,40	136	-45,82	114	-16,2

У наступні два місяці (квітень, травень) спостерігається приріст пацієнтів у межах всіх трьох пакетів лікування онкологічних захворювань, проте щодо амбулаторного пакета він є значнішим, аніж щодо надання стаціонарної допомоги. До прикладу, кількість пацієнтів, які отримали хіміотерапевтичне лікування в межах амбулаторного пакета, у квітні зросла на 23,35 %, у травні – на 30,71 %, натомість у стаціонарних умовах – лише на 7,98 % та 8,59 % відповідно. Приріст пацієнтів, які отримували радіологічне лікування амбулаторно, у квітні становить 17,73 %, в травні – 26,68 %, у стаціонарних умовах – 7,00 % та 11,97 % відповідно. У квітні спеціалізовану медичну допомогу з лікування онкогематологічних захворювань амбулаторно отримало на 27,69 % більше пацієнтів, ніж у березні, у травні – на 30,93 % більше, ніж у квітні; стаціонарно – 4,50 % та 11,87 % відповідно.

Незважаючи на позитивну тенденцію, у травні 2022 р. показники з надання спеціалізованої медичної допомоги онкологічного профілю в рамках ПМГ є нижчими показників лютого 2022 р. (до початку повномасштабного російського вторгнення).

Також ми виокремили надання спеціалізованої медичної допомоги дитячому населенню. Зниження кількості пацієнтів-дітей спостерігалось вже у лютому 2022 р.: хіміотерапевтичне лікування протягом лютого отримало на 10,34 % менше дітей, ніж у січні, радіологічне лікування – на 77,78 %. Натомість у березні скорочення кількості пацієнтів було незначним – -1,92 % щодо хіміотерапевтичного лікування та -0,40 % для лікування онкогематології. Однак вже у квітні 2022 р. зафіксовано значний спад пацієнтів дитячого віку: на половину (53,43 %) – за пакетом «Хіміотерапевтичне лікування», на 45,82 % – за пакетом «Лікування онкогематологічних захворювань» та

на третину (33,33 %) – за пакетом «Радіологічне лікування».

Варто відзначити, що кількість дитячого населення, яке у травні 2022 р. отримувало спеціалізовану медичну допомогу з лікування онкопатології, є на половину нижчою показника січня 2022 р., а саме: радіологічне лікування отримали на 66,67 % менше, хіміотерапевтичне лікування – на 56,47 % менше, а лікування онкогематологічних захворювань – на 52,50 % менше дітей. Поясненням цього може слугувати виїзд значної кількості онкохворих дітей на лікування за кордон, адже наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.04.2022 р. № 574 [10] врегульовано питання направлення онкохворих пацієнтів для лікування за кордон на період дії воєнного стану, а саме:

– дітей з новоутвореннями, які потребують надання третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги;

– дорослих пацієнтів з новоутвореннями, які потребують надання третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги, а саме:

– лікування методом трансплантації гемопоетичних стовбурових клітин;

– дослідження методом ПЕТ-КТ для пацієнтів з лімфопроліферативними захворюваннями, які потребують первинного стадіювання захворювання та/або контролю ефективності лікування

(окрім пацієнтів, що знаходяться в ремісії понад 5 років);

– органозберігаючих операцій при саркомах кінцівок;

– лікування злоякісних новоутворень плаценти;

– складних реконструктивних операцій при місцево-розповсюджених злоякісних новоутвореннях шкіри;

– лікування пухлин центральної нервової системи із застосуванням стереотаксичної радіотерапії;

– лікування солітарних метастазів солідних пухлин у головний мозок із застосуванням стереотаксичної радіотерапії;

– лікування методом брахітерапії злоякісних новоутворень ендометрія та шийки матки;

– застосування радіоактивного йоду при лікуванні злоякісних новоутворень щитоподібної залози;

– лікування злоякісних новоутворень грудної залози з тричі негативним фенотипом;

– лікування злоякісних новоутворень легень III A стадії.

Спад кількості пацієнтів зафіксований як щодо лікування онкологічних захворювань, так і їх раннього виявлення. У березні 2022 р. кількість послуг із раннього виявлення онкологічних захворювань скоротилася на 34,04–67,71 % порівняно з лютим 2022 р. (табл. 2).

Таблиця 2. Кількість послуг із раннього виявлення онкологічних захворювань, наданих у межах ПМГ у 2022 р.

Вид медичної послуги	Січень	Лютий		Березень		Квітень		Травень	
	абс. значення	абс. значення	приріст/спад (у % до попереднього місяця)	абс. значення	приріст/спад (у % до попереднього місяця)	абс. значення	приріст/спад (у % до попереднього місяця)	абс. значення	приріст/спад (у % до попереднього місяця)
Мамографія	21 789	22 941	+5,29	7408	-67,71	12 003	+62,03	21 356	+77,92
Гістероскопія	1533	1640	+6,98	755	-53,96	639	-15,36	1203	+88,26
ФГДС	19 134	20 695	+8,16	12 771	-38,29	10 277	-19,53	14 537	+41,45
Колоноскопія	5589	6296	+12,65	3533	-43,89	3348	-5,24	4708	+40,62
Цистоскопія	2003	2045	+2,10	1138	-44,35	911	-19,95	1415	+55,32
Бронхоскопія	1343	1278	-4,84	843	-34,04	824	-2,25	964	+16,99

Найсуттєвішим було скорочення кількості проведених мамографій (-67,71 %), на половину зменшилася кількість проведених процедур гістероскопії (-53,96 %). Також значно скоротилася кількість проведених цистоскопій (-44,35 %), колоноскопій (-43,89 %), ФГДС (-38,29 %) та бронхоскопій (-34,04 %).

У квітні спостерігався приріст лише щодо проведених мамографій (+62,03 %), тоді як кількість інших діагностичних послуг із раннього виявлення новоутворень продовжувала скорочуватись. Натомість у травні зафіксовано приріст у межах

16,99–88,26 % за всіма пакетами з раннього виявлення новоутворень.

Однак, незважаючи на позитивну динаміку, не вдалося досягнути показника довоєнного стану. Так, у травні на третину скоротилася кількість проведених цистоскопій (-30,81 %) та ФГДС (-29,76 %) порівняно з показниками лютого 2022 р. до початку російської військової агресії проти України. На чверть зменшилася кількість проведених гістероскопій (-26,65 %), колоноскопій (-25,22 %) та бронхоскопій (-24,57 %). Найкращою є ситуація з раннього виявлення раку молочної залози:

у травні кількість проведених мамографій лише на 6,91 % є меншою показника довоєнного стану.

Особливу увагу слід приділити роботі медичних закладів, які надають спеціалізовану медичну допомогу за напрямом «Онкологія» на території проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні). Станом на 27.05.2022 р. до переліку територій, розташованих у районах проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають у тим-

часовій окупації, оточенні (блокуванні), входили 8 областей: Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Миколаївська, Харківська, Херсонська та Сумська області [6]. За даними НСЗУ, станом на 01.06.2022 р. на вказаних територіях із НСЗУ були законтраковані 24 заклади охорони здоров'я за пакетом «Хіміотерапевтичне лікування», 18 – за пакетом «Лікування онкогематологічних захворювань» та 9 – за пакетом «Радіологічне лікування» (рис. 1).

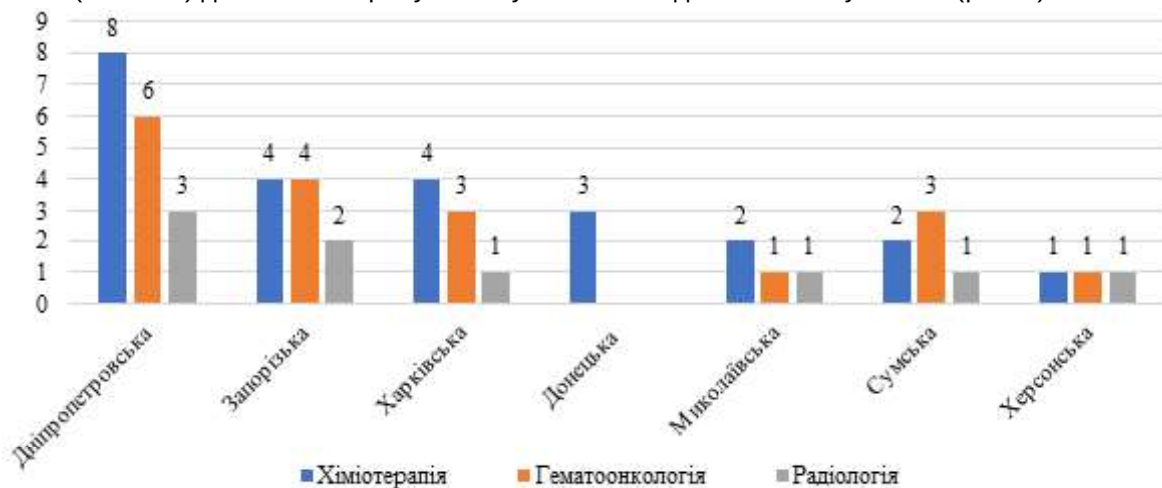

Рис. 1. Кількість закладів на території воєнних (бойових) дій або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), що законтраковані з НСЗУ за онкологічними пакетами (станом на 01.06.2022 р.).

Слід виокремити деякі особливості реалізації ПМГ в умовах воєнного стану, а саме:

- На період дії воєнного стану НСЗУ не укладає нові договори про медичне обслуговування населення за ПМГ із надавачами медичних послуг. Натомість усі укладені договори залишаються чинними [3]. На території України чинними залишаються 114 договорів, укладених за онкологічними пакетами (106 надавачів медичних послуг комунальної форми власності та 8 – приватної (без ФОП) [5].

- Для надавачів медичних послуг, які розташовані на території, на якій введено воєнний стан, умови договорів про медичне обслуговування населення за ПМГ щодо внесення інформації до електронної системи охорони здоров'я та подання звітів про медичні послуги не застосовуються [9].

- Медичні заклади, які розташовані на території, на якій введено воєнний стан, можуть не дотримуватися вимоги подавати звіти про надані медичні послуги. Усі види оплати здійснюються на основі реєстрів, які формує і передає до органів Державної казначейської служби НСЗУ [7]. Завдяки запровадженню змін надавачі медичних послуг максимально швидко отримують кошти на рахунки, а навантаження, пов'язане із звітуванням, зменшилося.

- Для надавачів медичних послуг, які розташовані на території, на якій введено воєнний стан, протягом строку дії такого стану, крім місяця, в якому воєнний стан було введено, фактична вартість медичних послуг, передбачених пакетами медичних послуг, зокрема «Хіміотерапевтичне

лікування та супровід дорослих і дітей з онкологічними захворюваннями в амбулаторних та стаціонарних умовах», «Радіологічне лікування та супровід дорослих і дітей з онкологічними захворюваннями в амбулаторних та стаціонарних умовах», «Лікування та супровід дорослих і дітей з гематологічними та онкогематологічними захворюваннями в амбулаторних та стаціонарних умовах», на місяць встановлюється на рівні більшого значення з таких значень:

- фактичної вартості відповідних медичних послуг, наданих протягом січня 2022 р.;
- 1/п від запланованої вартості медичних послуг за відповідним пакетом медичних послуг, де п – кількість місяців дії договору за відповідним пакетом медичних послуг [8].

Висновки

Незважаючи на негативний вплив, якого зазнала система охорони здоров'я України внаслідок російського воєнного вторгнення, онкологічна служба продемонструвала свою дієвість та мобільність, здатність адаптуватися до нових умов роботи. Першочерговим завданням онкологічної служби в умовах воєнного стану залишається збереження фізичного та психологічного здоров'я пацієнтів.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці рекомендацій щодо вдосконалення системи надання медичної допомоги онкологічним хворим в умовах воєнного стану, а також оптимізації роботи онкологічної служби, діяльність якої зазнала суттєвого впливу після російського вторгнення 24 лютого 2022 р.

Список літератури

1. Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2022 році : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1440 (редакція від 01.07.2022 р.). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2021-%D0%BF#Text>.
2. Кількість померлих за окремими причинами смерті // Сайт державної служби статистики України. – Режим доступу : <https://ukrstat.gov.ua>.
3. *Контрактування 2022* // Сайт Національної служби здоров'я України. – Режим доступу : <https://contracting.nszu.gov.ua/ogoloshennya-pro-ukladennya-dogovoriv/kontraktuvannya-2022>.
4. Онкоепідеміологічна ситуація та стан організації онкологічної допомоги в Україні, 2020–2021 рр. // Сайт Національного канцер-реєстру України. – Режим доступу : <http://ncru.inf.ua/publications/thematic.htm>.
5. Оплати надавачам медичних послуг за напрямом «Онкологія». Інформація Національної служби здоров'я України.
6. Перелік територіальних громад, розташованих у районах проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) станом на 27.05.2022 року. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/news/onovleno-aktualnij-perelik-gromad-u-rajonah-bojovih-dij-na-tot-ta-tih-shcho-v-otochenni>.
7. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо забезпечення реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 р. № 325. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/325-2022-%D0%BF#Text>.
8. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 березня 2022 р. № 198. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198-2022-%D0%BF#n17>.
9. Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 410 і від 29 грудня 2021 р. № 1440 : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2022 р. № 157. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-2022-%D0%BF#n12>.
10. Про затвердження Критеріїв направлення громадян України для лікування за кордон на період дії воєнного стану та Переліку закладів охорони здоров'я, які здійснюють координацію направлення громадян України для лікування за кордон на період дії воєнного стану : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.04.2022 р. № 574. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0414-22#Text>.
11. Програма медичних гарантій 2022: допомога пацієнтам з онкологічними захворюваннями в умовах воєнного стану. Інформація Національної служби здоров'я України.
12. *Cancer. Key facts* // Website of World Health Organization. – Access mode : <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cancer>.

References

1. (2022). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny Deyaki pytannya realizatsiyi prohramy derzhavnykh harantiy medychnoho obsluhovuvannya naseleennya u 2022 rotsi vid 29 hrudnya 2021 r. № 1440 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine Some issues of implementation of the program of state guarantees of medical care of the population in 2022 dated December 29, 2021 No. 1440]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2021-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
2. Killist pomyerlykh za okremymu prychnynamy smerti [The number of dead by individual causes of death]. Sayt derzhavnoyi sluzhby statystyky Ukrayiny – Website of the State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from: <https://ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
3. (2022). Kontraktuvannya 2022 [Contracting 2022]. Sayt Natsionalnoyi sluzhby zdoroya Ukrayiny – Website of the National Health Service of Ukraine. *contracting.nszu.gov.ua*. Retrieved from: <https://contracting.nszu.gov.ua/ogoloshennya-pro-ukladennya-dogovoriv/kontraktuvannya-2022> [in Ukrainian].
4. (2021). Onkoepidemiologichna sytuatsiya ta stan orhanizatsiyi onkologichnoyi dopomohy v Ukrayini, 2020–2021 rr. [Oncoepidemiological situation and the state of the organization of oncology care in Ukraine, 2020–2021]. Sayt Natsionalnoho kantser-reyestru Ukrayiny – Website of the National Cancer Registry of Ukraine. *ncru.inf.ua*. Retrieved from: <http://ncru.inf.ua/publications/thematic.htm> [in Ukrainian].
5. Oplaty nadavacham medychnykh posluh za napryamom «Onkologhiya». Informatsiya Natsionalnoyi sluzhby zdorovya Ukrayiny [Payments to providers of medical services in the field of «Oncology». Information of the National Health Service of Ukraine] [in Ukrainian].
6. (2022). Perelik terytorialnykh hromad, roztashovanykh u rayonakh provedennya voyennykh (boyovykh) diy, abo yaki perebuvaly u tymchasoviy okupatsiyi, otochenni (blokuvanni) stanom na 27.05.2022 roku [List of territorial communities located in areas of military (combat) operations, or which are under temporary occupation, encirclement (blockade) as of 05/27/2022]. *www.kmu.gov.ua*. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/news/onovleno-aktualnij-perelik-gromad-u-rajonah-bojovih-dij-na-tot-ta-tih-shcho-v-otochenni> [in Ukrainian].
7. (2022). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny Pro vnesennya zmin do deyakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrayiny shchodo zabezpechennya realizatsiyi prohramy derzhavnykh harantiy medychnoho obsluhovuvannya naseleennya vid 20.03.2022 r. № 325 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On making changes to some resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine regarding implementation of the program of state guarantees of medical care for the population dated March 20, 2022 No. 325]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/325-2022-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

8. (2022). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny Pro vnesennya zmin do deyakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrayiny shchodo realizatsiyi prohramy derzhavnykh harantiy medychnoho obsluhovuvannya naselennya vid 5 bereznya 2022 r. № 198 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On making changes to some resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine regarding the implementation of the program of state guarantees of medical care for the population dated March 5, 2022 No. 198]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198-2022-%D0%BF#n17> [in Ukrainian].
9. (2022). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny Pro vnesennya zmin do postanov Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 25 kvitnya 2018 r. № 410 i vid 29 hrudnya 2021 r. № 1440 vid 25 lyutoho 2022 r. № 157 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On amendments to the resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 25, 2018 No. 410 and dated December 29, 2021 No. 1440 dated February 25, 2022 No. 157]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-2022-%D0%BF#n12> [in Ukrainian].
10. (2022). Nakaz Ministerstva okhorony zdorovya Ukrayiny Pro zatverdzhennya Kryteriyiv napravleniya hromadyan Ukrayiny dlya likuvannya za kordon na period diyi voyennoho stanu ta Pereliku zakladiv okhorony zdorovya, yaki zdiysnyuyut' koordynatsiyu napravleniya hromadyan Ukrayiny dlya likuvannya za kordon na period diyi voyennoho stanu vid 05.04.2022 r. № 574 [Order of the Ministry of Health of Ukraine On the approval of the Criteria for the referral of Ukrainian citizens for treatment abroad during the period of martial law and the List of health care institutions that coordinate the referral of Ukrainian citizens for treatment abroad during the period of martial law dated April 5, 2022 No. 574]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0414-22#Text> [in Ukrainian].
11. (2022). Prohrama medychnykh harantiy 2022: dopomoha patsiyentam z onkologichnymy zakhvoryuvannyamy v umovakh voyennoho stanu. Informatsiya Natsionalnoyi sluzhby zdorovya Ukrayiny [Program of medical guarantees 2022: assistance to patients with oncological diseases in conditions of martial law. Information of the National Health Service of Ukraine] [in Ukrainian].
12. Cancer. Key facts. Website of World Health Organization. *www.who.int*. Retrieved from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cancer>.

ANALYSIS OF PROVIDING CARE TO PATIENTS WITH ONCOLOGICAL DISEASES IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW

V. O. Zub¹, A. S. Kotuza²

¹Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

²Feofaniya Clinical Hospital of State Management of Affairs of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Purpose: to perform an analysis of providing care to cancer patients in Ukraine under martial law.

Materials and Methods. The study was conducted on the basis of information provided by the National Health Service of Ukraine and legal acts that regulate the implementation of the Medical Guarantee Program.

Statistical methods were used (analysis of relative values, calculation of the rate of absolute growth), structural and logical analysis and a systematic approach.

Results. In March 2022 a decline in the number of patients who received inpatient and outpatient medical care under the "Chemotherapy treatment", "Radiological treatment" and "Treatment of oncohematological diseases" packages was recorded. The number of patients who received appropriate specialized medical care in hospital conditions decreased by 17.38–26.56 %, while within the outpatient package it decreased by 36.34–46.46 % compared to February 2022 before the introduction martial law.

A reduction in the number of pediatric patients was already observed in February 2022: by 10.34 % for chemotherapy treatment and by 77.78 % for radiological treatment. However, the most significant decline was recorded in April – by half (53.43 %) for the "Chemotherapy treatment" package, by 45.82 % for the "Treatment of oncohematological diseases" package and by a third (33.33 %) for the "Radiological treatment" package. It is worth noting that the number of children who received specialized medical care for the treatment of oncology in May 2022 halved in comparison to the number in January 2022.

As of March 2022, the number of services for early detection of oncological diseases decreased by 34.04–67.71 % compared to February 2022.

Despite the positive dynamics of the increase in the number of patients for inpatient and outpatient treatment, as well as for the early detection of neoplasms recorded in May 2022, it was still not possible to reach the pre-war level.

Conclusions. As a result of the Russian military invasion, the health care system of Ukraine suffered a negative impact, but the oncology service demonstrated its effectiveness and mobility, the ability to adapt to new working conditions. However, there is a need to develop recommendations for improving the system of providing medical care to cancer patients in the conditions of martial law.

KEY WORDS: oncological diseases; medical guarantee program; National Health Service of Ukraine; martial law.

Рукопис надійшов до редакції 09.09.2022 р.

Відомості про авторів:

Зуб Валерій Олексійович – кандидат медичних наук, докторант кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

Котуза Андрій Степанович – доктор медичних наук, професор, керівник центру науки, організації контролю якості та безпеки медичної діяльності клінічної лікарні «Феофанія» Державного управління справами.